

انتظارات حداقلی و اهداف بلندمدت در صلح حدیبیه و امام حسن(ع)

صلح حدیبیه و صلح امام حسن مجتبی(ع) دو تصمیم اساسی در تاریخ اسلام هستند که در هر دو سطح حداقلی انتظارات معصوم(ع) برآورده شد، اما به مفاد قرارداد تمکین کردند، تا به اهداف بلندمدتتری دست یابند.

صلح حدیبیه و صلح امام حسن مجتبی(ع) دو تصمیم اساسی در تاریخ اسلام هستند که در هر دو سطح حداقلی انتظارات معصوم(ع) برآورده شد، اما به مفاد قرارداد تمکین کردند، تا به اهداف بلندمدتتری دست یابند. حجت الاسلام والمسلمین سیدسجاد ایزدهی، مدیرگروه سیاست پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در گفت و گو با خبرگزاری بین المللی قرآن(ایکنا) گفت: انسان ها غایات و اهداف بلندی دارند که برای رسیدن به آنها باید راهبردهایی برای خود برگزینند.

وی افزود: این راهبردها که راه رسیدن به مطلوب است، لزوماً سریع ترین و بهترین آنها نیست، بلکه تابعی از شرایط و بعضاً مختص شرایط خاص و موقت خواهد بود، به عنوان مثال، داوطلبی که برای قبولی در رشته یا دانشگاهی خاص، تلاش می کند، ممکن است در سال اول در گزینه دیگری قبول شود، اما دست نگه داشته و با محاسباتی، دوباره می کوشد تا سال بعد به مطلوب برسد، هرچند امسال نیز پذیرفته شده است، اما این آن غایتی نیست که او برای خودش طلب می کرد و لذا یک سال دیگر تلاش می کند، زیرا تلقی اش این است که سال آینده در رشته جدید به اهدافی که در سر دارد، می رسد.

معصوم(ع) نباید بیهوده جان خود را به خطر اندازد

حجت الاسلام ایزدهی این منطق را منطقی عقلایی خواند که همه عالم بر اساس آن عمل می کنند و گفت: این منطق در رشته ها و حوزه های دیگر، همچون صنعت، کارخانه و اندیشه نیز حاکم است.

وی تصریح کرد: از راه های متفاوت می توان به اهداف رسید و اینکه دستیابی به هدف را منحصر به یک راه کرد در هیچ استراتژی قابل قبول نیست، زیرا راه ها متناسب با شرایط، اوضاع و احوال برگزیده می شوند، همان طور که در عرصه جنگ هم همواره یک صورت از جنگ نداریم، یعنی همیشه جنگ مسلحانه به معنی تیراندازی مستقیم در دستور کار نیست.

مدیرگروه سیاست پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در این باره ادامه داد: گاهی اقتضا می کند تاکتیک های شبانه به کار گرفته شود، یا برای فریب دشمن و حفظ نیروها عقب نشینی صورت گیرد یا در برخی موارد، تهاجم و دفاع با هم صورت گیرد، بنابراین متناسب با شرایط است که استراتژی جنگی تعیین می شود و به اصطلاح، هر پاتک متناسب با تک دشمن شکل می گیرد.

صلح با دشمن دورتر به منظور تمرکز بر دشمن نزدیک تر

وی به صلح حدیبیه و صلح امام حسن مجتبی(ع) اشاره کرد و گفت: این دو صلح، دو تصمیم در تاریخ اسلام است که در هر دو سطح حداقلی انتظارات پیامبر اکرم(ص) و امام حسن(ع) برآورده شد و به مفاد قرارداد تمکین کردند، تا به اهداف بلندمدتتری دست یابند.

حجت الاسلام ایزدهی افزود: ممکن است این دو صلح، تردیدهایی برای ما ایجاد کند و بپرسیم چرا پیامبر(ص) و امام حسن(ع) تا آخر مبارزه نکردند و در راه رسیدن به هدف، نهایت تلاش خود را تا پای جان به کار نبردند؟

وی گفت: منطق عقلایی حکم می کند، پیامبر خدا(ص) و امام معصوم(ع) که به منظور سعادت بشر، برگزیده شده اند، اصل را بر بقای خود گذاشته و بیهوده جان خود را به خطر نیاندازند و در شرایطی که دشمن، قوی است، امکانات، اندک است و یا به هر علت دیگر، اگر مصلحت اقتضا می کند، باید موقتاً جنگ با دشمن را متوقف کرد.

آنچه پیامبر اعظم(ص) می دید و مسلمانان نمی دیدند

مدیرگروه سیاست پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی اضافه کرد: وجود دشمنان متعدد و خطر بزرگ تر یکی از آنها نیز سبب می شود که موقتاً با یکی صلح و بر روی دشمن خطرناک تر متمرکز شد، مثلاً در بحث صلح حدیبیه، پیامبر(ص) مفادی را در قرارداد پذیرفتند که موجب اعتراض گروهی از مسلمانان شد، که بعضی بندهای قرارداد برایشان قابل قبول نبود، اما پیامبر

گرامی اسلام(ص) پاسخ می‌دادند من چیزی را می‌بینم که شما نمی‌بینید.

وی گفت: شاید آن چه که پیامبر اسلام(ص) می‌دیدند و مسلمانان نمی‌دیدند، اطمینان خاطری بود که از بابت مشرکان مکه در جنوب یافتند و لذا با خیال راحت به جنگ یهود خیبر که به دشمنی جدی برای مسلمانان در شمال، تبدیل شده بودند، رفتند و آن خطر را از بین بردند، ضمن اینکه نبی مکرم اسلام(ص) می‌دانستند که مشرکان خلف وعده نموده و مفاد صلح را رعایت نخواهند کرد و مسلمانان به واسطه عهدشکنی مکه، دستشان برای فتح مکه باز می‌شود.